

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. V. Infelix exitus eorum qui fidem nostram oppugnarunt, quintum
credibilitatis ejus argumentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

spatio, universam idololatriam toto Romano Imperio expulerunt, non quidem propositis poenis, sed Christianam vivendi rationem permisit. Contra vero pluribus seculis, nec maximorum Imperatorum favores, nec gravissima supplicia, nec favae leges, nec infamiae notae, nec certae proscriptioes, nec cetera id genus, quae in Christianos quasi in sacrilegos exerceri solebant, Christianam Religionem labefecerunt: Sed inter has persecutiones, velut rupes in mediis fluctibus stetit firmissima, & quadam veluti antiperistasi, unde quaque obfessa, oppressaque palma in modum erexit sese, & vegetior, potentior, augustiniorque effecta est.

*Alciat.
emblem.
mat. 36.*

Nititur in pondus palma, & consurgit in altum.

Quo magis & premitur, hoc magis tollit onus.

Secundum motivum petitur ex ejus incrementis: nam tantum abest quod ex Ecclesiae persecutionibus, quae trecentis annis & amplius duraverunt, numerus Christianorum fuerit propterea diminutus, quin potius ex illis maximum incrementum habuit, ut constat ex historia tam prophana, quam sacra. Unde pulchre Tertullianus & vere, sub finem Apologetici sanguinem Martyrum vocat *semen Christianorum*, tyrannosque ea propter ad eos magis cedere dum provocat istis verbis: *Hoc agite boni praesides, cruciate, torquete, atterite nos: plures efficitur, quoties metimur a vobis; exquisitor quaque crudelitas vestra, illecebra est magis sectae.* Hinc etiam S. Justinus, in Dialogo contra Triphonem, Ecclesiam viti comparat, quae ipsa sui amputatione uberius redditur: *Non secus ac vinea (inquit) putatione, ita crescit Ecclesia persecutionibus.* Similiter S. Leo ferm. 1. de Petro & Paulo eam comparat agricolatissimo, in quo grana quae singula cadunt, multiplicata renascuntur. Idem Salvianus lib. de provid. hanc ait esse Christianae vitae rationem, ut inter ipsas persecutiones incrementum suscipiat, & inter prospera marcescat. Denique D. Hilarius lib. 4. de Trinit. in hanc rem bellissimè ait: *Sicut olim crescentius diluvii fluctibus, arca sublimius ferebatur, & tandem procellarum victrix requievit super montes Armenia: non dissimili modo Ecclesia, dum exercetur, floret; dum opprimitur, crescit; dum contemnitur, proficit; dum caditur, vincit.* In hujus veritatis confirmationem refert Zonaras in vita Diocletiani, eum Mediolani in Occidente, & Maximinum, ejus in Imperio socium, Nicomediae in Oriente, in Imperio sponte se abdicasse, quod non possent suis cadibus & tormentis Christianos extinguere, quin imò eos in dies incrementum maximum suscipere suis oculis intuerentur. Cui consonat id quod nostris temporibus in Japonia de Christianis Martyribus pronuntiasse fertur Tyrannus Imperator: *Frustra in eos sevir, e quorum cineribus plures in dies exurgunt.*

S. V.

Infelix exitus eorum, qui fidem nostram oppugnant, quantum credibilitatis eius argumentum.

249. **C**um falsae doctrinae impugnatio, gratissimum Deo, quicquid prima veritas, sit obsequium, dignum proinde laude & premio, verisimillimum est illius Religionis falsa non esse dogmata, sed vera, cujus hostes & impugnatores gravissimis a Deo in hoc mundo fuere multati suppliciis: unde non leve sumitur creditum nostrae fidei argumentum ex infelici exitu

A eorum, qui eam oppugnaverunt, qui exploratissimus est. Nero enim mortem sibi concivit, dicens: *Turpius vixi, turpius morior.* Dominus a domesticis septem vulneribus confusus occubuit. Trajanus paralisi & hydropisi, vel juxta Dionem, veneno sublati sunt. Adrianus nimio sanguinis fluxu exhaustus, sanguinis effusio penam in sanguine solvit. Antoninus appoplexia mortuus est, cum triduo mutus jacuisset. Severus podagra impatiens, venenum hausit. Maximinus cum filio, a militibus discerptus est, exclamantibus, ex pessimo cane ne catulum quidem relinquendum esse. Decius vix biennio potius Imperio, hiatu terrae absorptus est. Gallus & Volusianus adversus Aemilianum proficiscentes, a militibus perempti sunt. Diocletianus post varias aggritudines, tabe & infania correptus est, cum videret se Christianum nomen extinguere non posse. Maximianus vero, cum vellet imperium, a quo sponte se abdicaverat, resumere, ejus insidias Constantino detectis, laqueo sibi vitam eripuit. Denique nullus est qui vindictam a Deo de Judaeis Chisticidis, & primis fidei nostrae persecutoribus, ignoret: illi enim ab eo tempore, quo morti ab eis traditus est Christus, per totum mundum vagantur, & transeunt de gente in gentem, & de regno ad populum alterum, juxta Prophetarum suorum vaticinia, sine Duce, sine Judice, sine Templo, sine Sacerdotio, & ne unum quidem terrae cespitem possident, omnium ludibrio & contemptui expositi sunt, & innumeras calamitates patiuntur, quae juxta Danielis vaticinium in aeternum perseverabunt. Quod certe evidens argumentum est, fidem nostram esse verissimam, & Christum, ejus authorem & consummatorem, esse verum Deum: si enim verus Deus non esset, ut ipse dicebat, subindeque falsam tradidisset doctrinam, dubium non est, quin Judaei eum interficiendo, qui usque adeo impie gloriam divinam ad se transfunderet, magnum & gravissimum Deo praestitissent obsequium: unde divina bonitati non videtur consentaneum, quod post illud facinus Gens illa tam multis, tam diuturnis, & tam magnis calamitatibus vexetur, quin potius videatur quodlibet aliud scelus ab eis commissum, ob unam illam actionem remittendum fuisse: maxime cum (ut arguit D. Chrysostomus, Oratione 3. adversus Judaeos) olim Deus poenas eorum idololatriae debitas omnino remiserit, propter mortem unius qui legem transgressus fuerat Phinees eorum duce illatam. Si Phinees (inquit) unico perempto homine, perempto homine, totam multitudinem adversus populum placavit, tamque multos homines eripuit ab ira divina unius hominis cedes, multo magis haec vobis oportuit accidere, si legis transgressor erat quem vos crucifixi. Cur igitur quae Phinees, viro legis transgressore perempto, iustus habuit est, & sacerdotio honoratus; vos autem cum in Crucem egeritis virum impostorem, ut dicitis, non modo non inde fertis laudem & honorem, verum etiam acerbiore patimini, quam cum filios vestros mactaretis? An non istud perspicuum est, etiam vehementer tardis & hebetibus, quod postea quam adversus Salvatorem, ac Principem orbis impie egistis, talis sit de vobis sumpta vindicta?

Nec solum Tyranni, qui in Ecclesiam ferro & igne saevierunt, sed etiam Haeresiarum, qui eam verbis & scriptis extinguere conati sunt, & quorum persecutio quodammodo fuit atrocior (ut enim ait Tertullianus: *Persecutio Martyrum, haeresis vero apostatae fecit*, & Tyranni in corpora tantum,

heretici vero in animas multo pretiosiores
 fuerunt.) Hæresiarum, inquam, ferè omnes
 infelici exitu mortui sunt, ut præcipue videre
 est in Lutherana & Calviniana hæresis Secta-
 ris. Moniali jacens, repente mortuus est. Carol-
 us Bucer lecto de turbatus à Damone, effusus
 per cubiculum passim huc illuc visceribus, mul-
 tiusque cruciatibus exanimatus, expiravit. Zuin-
 glius in bello quod contra suos populares excita-
 vit, occubuit. De Calvino verò Beza scribit, ip-
 sum variis ante obitum morbis fuisse consump-
 tum, nempe phthisi, colicâ, asmate, calculo, poda-
 griâ, & emicrania. Addit Bolzeus constans esse,
 eo quoque morbi genere fuisse percussam, quo
 impius Christi hostis Hero les interitus es pedi-
 culatus, totum ejus corpus pervadens, & foedissi-
 mo ac virulentissimo ulcere corrodens. Refert
 præterea eum ob malevolentiam, sibi & iis qui
 eum circumstantibus ante mortem, gravem, Da-
 monibus invocatis, jurantem & blasphemantem
 misere expirasse. Imò quod diem atque horam
 decreta sit & exsecratus, quam unquam studiis
 & scripturibus impendisset. Mitto non minus
 horribiles aliorum Sectariorum exitus, qui do-
 ctam Ecclesiæ Romanæ oppugnaverunt, de qui-
 bus videri potest Erasmus Alberus lib. 2. contra
 Carolstadianos.

§. VI.

Prophetarum vaticinia, sextum credibilitatis
 nostra argumentum.

Hoc argumentum maximi ponderis est, &
 evidenter veritatem fidei nostræ suadet :
 unde Christus ipse ad Scripturas Prophetarum,
 Judæos incredulos merito provocabat, Joan. 5.
 Scrutamini Scripturas, quia testimonium perhibent de
 me. Et paulo post : Si Moysi crederet, utique
 crederet & mihi. Et ad Romanos 1. fatetur Apo-
 stolus se esse segregatum in Evangelium, quod
 Deus ante promiserat per Prophetas. Item D.
 Petrus Epist. 2. cap. 1. postquam narravit myste-
 rium Transfigurationis, cujus ipse testis oculus
 extiterat, audieratque vocem illam de Cælo de-
 lapsum à magnifica gloria, attestantem Christi
 Divinitati & doctrinæ : Hic est Filius meus dile-
 ctus, in quo mihi complacui, ipsum audite, addit :
 Et habemus firmiter Prophetarum sermonem, cui
 bene factis attendentes tanquam lucerna lucenti in
 caliginoso loco. Quod eo fine addit, ut rectè ex-
 pendit. D. Augustinus serm. 27. de verbis Apo-
 stolici cap. 4. quia ad probandam Christi Divini-
 tatem, & veritatem ejus doctrinæ, firmiter erat ar-
 gumentum, quod ex Prophetis, de illis & verò
 Messia predictis, fumebat. Sunt enim (inquit)
 homines infideles, qui sic detrahunt Christo, ut di-
 cant eum magicis artibus fecisse quod fecit : ut Ju-
 dei illi qui dicebant, in Beelzebub, Principe
 Daemoniorum, ejicit demonia, Luc. 11.) Possunt
 ergo infideles delatari de Cælo vocem, per illicitas cu-
 riositates ad magicas artes referre : sed Propheta an-
 tea fuerunt. Nondum erat homo Christus, quando
 missi Prophetas. Si ergo magis artibus fecit ut cole-
 retur mortuus, nunquid erat magus antequam natus ?
 Hoc præmissis, sic arguo.

Nullus potest certò, infallibiliter, in particu-
 lari, & cum omnibus circumstantiis, multò ante
 prædicere futura contingentia, nisi Divino Spiritu
 afflatus sit, juxta illud Isaia, Annuntiate qua
 Tom. IV.

ventura sunt, & dicemus quia dñi estis vos; & istud
 Tertulliani in Apolog. cap. 20. Idoncum, opinor,
 testimonium Divinitatis, veritas divinationis : quare
 in Tractatu de Angelis ostendimus, quod nec
 ipsi etiam Angeli futura contingentia, seu libera, Disp. 9.
 naturaliter cognoscere possunt : Atqui Prophe- art. 4.
 tæ veteris Testamenti, multa ante sæcula, omnia
 ferè quæ ad Incarnationem, Nativitatem, Passio-
 nem, Resurrectionem, & Ascensionem Christi,
 aliaque ejus mysteria spectant, prædixerunt in
 particulari, quoad singulas illorum circumstan-
 tias : Ergo Spiritu Dei afflati scripserunt, ac pro-
 inde nostra religio ab iis prænuntiata non aliun-
 de quàm a Deo profecta est. Major & Conse-
 quentia patent : Minor verò suadetur, expenden-
 do singula Prophetarum vaticinia, quibus præ-
 dicta mysteria prænuntiaverunt.

In annatio ergo Verbi Divini Baruch. 3. præ-
 dicta est : In terris visus est, & cum hominibus
 conversatus est. Nativitas ejus ex Virgine Isaia 7.
 Ecce Virgo concipiet, & pariet filium. Locus Na-
 tivitatis Michea 5. Et tu Bethleem Ephrata par-
 vulus es in millibus Juda : ex te mihi egreditur qui
 sit dominator in Israel. Ejus prædicatio Isaia 61.
 Spiritus Domini super me, eo quod unxerit Dominus
 me : ad annuntiandum mansuetis misit me, ut me-
 derer contritis corde, & prædicarem captivis inaul-
 gentiam &c. Ejus miracula Isaia 35. Tunc ape-
 rientur oculi cæcorum, & aures surdorum patebunt.
 Tunc saliet sicut cervus, claudus, & aperta erit
 lingua mutorum. Ingressus ejus in Jerusalem Zachar.
 9. Ecce Rex tuus veniet tibi iustus, & Salvator :
 Ipse pauper, & ascendens super asinam, &
 super pullum filium asinae. Proditio ejus per Dis-
 cipulum Psal. 140 Qui edebat panes meos, mag-
 nificavit super me supplantationem. Venditio ejus
 triginta argenteis Zachar. 11. Appenderunt merce-
 dem meam triginta argenteos. Et paulo post Ta-
 li triginta argenteos & projecit illos in domum Domini.
 Dolores & cruciatus passionis ejus, cum summa
 patientia & mansuetudine tolerati, Isaia 53. Si-
 cut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus co-
 ram tundente se obmutescit, & non aperiet os suum
 &c. Crucifixio ejus inter latrones ibidem versu
 12. Cum sceleratus reprobatus est. Irrisiones & blasphe-
 mæ Judæorum, vestimentorum divisio, & ora-
 tio pro inimicis in Cruce, Psal. 21. ferè toto, Fel-
 lis & aceti potatio, Psal. 68. Dederunt in escam
 meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto. Re-
 surrectio Psal. 15. Non dereliques animam meam
 in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptio-
 nem. Denique Ascensus in Cælum Psal. 67. præ-
 dicitur : Ascendisti in altum, cepisti captivitatem :
 accepisti dona in hominibus. Unde cum Tertullia-
 no concludendum : Igitur apud nos tot de Deo
 oraculorum fides tuta est, iam scilicet probatorum,
 quia cum illis, quæ quotidie probantur, prædiceban-
 tur. Eadem voces sonant, eadem littera notant,
 idem spiritus pulsatur, unum tempus est divinationi fu-
 tura præfari, &c.

§. VII.

Prophetia Sybillarum, septimum credibilitatis
 nostra fidei argumentum.

Vaticiniis Prophetarum addenda sunt Oracu- 254
 la Sybillarum, quas multi Patres, post Theo-
 philum Antiochenum, Gentilium Prophetarum ap-
 pellant, & quarum tanta fuit veneratio in orbe,
 ut multi existimarent eas de Cælo lapsas, teste
 Clemente Alexandrino, lib. 1. Stromatum. Earum
 Hh Vati-